

[Thoft]

der a prepared statement – sagde han bl.a. – og jeg citerer:

»Indeholdt i ministrenes beslutning om at reducere antallet af atomvåben i Europa« – og så må jeg indskyde: i forbindelse med Montebellomødet – »lå der en godkendelse af et moderniseringsprogram for disse samt tiltag, der skulle forbedre deres sikkerhed og overlevelsessevne, noget, som også moderniseringen af dem vil bidrage til. Som svar på denne godkendelse omfatter vores« – altså USAs – »løbende planlægning naturligvis også den igangværende deployering af Pershing II og krydssmissiler, medmindre fremskridt i våbenkontrolforhandlingerne forsinker deployeringen, en ny taktisk bombe, B-61'eren, den nye 155 mm, og 8" atomartillerigranater samt muligvis en moderniseret mellemdistanceafløsning til en modificeret udgave af Lance og måske også et luftbårent våben til affyring uden for slagmarken. NATO-ministrene anbefalede alle disse planer.«

Der står direkte: »NATO-ministers endorsed all these improvements.«

Nu var det jo rart, om vi kunne få at vide: hvad er det for nogle forbedringer, NATO-ministrene har givet tilsagn om eller billiget, for vi har jo også fra en assistent for Caspar Weinberger et svar til hr. Albrechtsen, hvor han i forbindelse med dette vidneudsagn i den amerikanske kongres gør opmærksom på, at udviklingen af de nye 155 mm og 8" granater er fuldstændig i overensstemmelse med den beslutning, som blev truffet af ministrene i Montebello.

I vores øjne, siger den pågældende assistent, Frank J. Gafney, vil de nye artillerigranater øge NATOs evne til at fastholde en nødvendig afskrækkelse over for et Warszawa-pagtagreb.

Hvad er det for nogle programmer, man har godkendt på Montebellomødet, som har været hemmeligholdt, og som forsvarsministeren her, på trods af at vi nu har rejst en forespørgselsdebat derom, ikke har sagt noget om? Hvad er det for programmer, man har tilsluttet sig?

Tilbage står efter min opfattelse fire sæt af problemer.

For det første: hvad gør vi i dette ting for at få halet kendsgerningerne ud af forsvarsministeren? Her tror jeg kun, der er én ting at gøre, og det er at give ham et mistillidsvotum. For hvordan hænger disse beslutninger

sammen med den sikkerhedspolitik, som tegnes af et flertal i denne sal ved 3. maj-dagsordenen og ved en lang række andre beslutninger, et flertal, som gang på gang i de nu 14 eller 15 forespørgselsdebatter, vi har haft, siden den borgerlige regering kom til, har taget klart afstand fra enhver atomoprustning? Som hr. Lasse Budtz så rigtigt og korrekt udtrykte det for et øjeblik siden: det er vigtigt, at dette folketing meddeler NATO, at vi er imod disse våben. Og så er jeg bekymret over, at forsvarsministeren tilsyneladende godt kan sidde i NATOs atomplanlægningsgruppe og give sit tilsagn til et nyt oprustningsprogram og samtidig fortie det her i folketinget.

Det andet problem, jeg synes der er, er: er det i danske sikkerhedsinteresser, at denne modernisering sker? Vil det gøre verden sikrere?

For det tredje: hvordan kan vi sikre, at Danmark ikke ved sin passivitet eller tavshed bliver medansvarlig for en oprustning, som flertallet i dette ting er direkte imod, som det så korrekt blev udtrykt af hr. Lasse Budtz?

Jeg mener, at den dagsorden, som er foreslået af hr. Lasse Budtz, er et klart og præcist fremskridt. Det er sådan, at regeringen ikke vil kunne give sit tilsagn til denne modernisering, uden at det i det mindste har været forelagt folketinget, og jeg føler mig helt sikker på, at der i dette folketing ikke vil være noget flertal for at godkende en sådan modernisering. Jeg synes, at på den måde indeholder den socialdemokratiske dagsorden gode elementer. Problemet med den er, at det kun skal pålægges regeringen at støtte andres bestræbelser, regeringen skal ikke selv tage initiativer. Jeg mener egentlig, at spørgsmålet er, om Danmark skal være lokomotiv for kampen mod atomvåbnene, eller vi blot skal være historiens campingvogn. Der har socialdemokratiet altså valgt rollen som campingvognen. Jeg så gerne, at det var rollen som lokomotivet, men vi er dog med i den rigtige række.

Jeg vil godt til sidst sige, at yderligere atomvåben i Europa vil gøre tingene vanskeligere. Jo flere der besidder atomvåben, jo større er risikoen for menneskelige fejl. Mennesket er jo ikke uden fejl. Jo flere atomvåben der er fremført tæt ved grænsen – og det er der jo tale om for netop de atomvåben, vi her drøfter, slagmarksvåbnene – jo større er